

SAT-2B.313-1-L -05

THE AGREEMENT IN THE ADMINISTRATIVE PROCESS – A BRIEF OVERVIEW OF ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS

Dilyana Kalinova

Assistant prof. Dilyana Kalinova, PhD

University of Ruse

Law Faculty

Department of Public Law

e-mail: dkivanova@uni-ruse.bg

***Abstract:** The agreement in Administrative Process can be defined as a new for Bulgarian Law form for resolving problems and disputes of administrative nature. The agreement expresses the consent of the interested parties. An agreement may be concluded both in the proceedings for the issuance of an administrative act and in the procedures for its contestation – administrative or judicial. The brief review of case-law shows that there are already administrative proceedings in contestation of administrative acts in which an agreement has been signed.*

***Keywords:** Agreement, Administrative Act, Administrative Proceedings.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Административноправната наука, като част от публичноправните науки, изучава обществените отношения, възникващи и развиващи се при и по повод осъществяването на изпълнителната дейност в държавата. Тези характерни публичноправни отношения се регулират посредством властническия метод и субектите – страни по тях са в неравнопоставено положение (по начало от едната страна е държавен орган, притежаващ властнически правомощия, а от другата страна е подчиненият субект – гражданин, организация, друг държавен орган).

Административнопроцесуалният кодекс (АПК) (Administrativnoprotsesualen kodeks, obn. DV, broj 30/11.04.2006 g.; posl. dor. DV, broj 63/04.08.2017 g.) е нормативният акт, с който се кодифицира, цялостно се регулира административноправната и административнопроцесуалната материя. В АПК своето място имат и редица нови правни институти, като един от тях е споразумението.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Споразумението по АПК е нов институт в административноправната система, въведен с нормите на чл. 20 и чл. 178 АПК (чл. 20 АПК урежда споразумението, което се сключва в производството пред административните органи, а чл. 178 АПК – споразумението, което се сключва пред съда в първоинстанционното производство). Както всеки нов институт, и споразумението все още не е твърде изследвано. Но вече има определени трудове, изследващи този институт – Цветан Сивков „Споразумението по чл. 20 на Административнопроцесуалния кодекс“, С., 2008 г.; Цветан Сивков „Споразумението по Административнопроцесуалния кодекс“, Сиела, 2012 г.

Споразумението по АПК представлява интерес, защото поначало споразумяването не е типичен (дори е неприемлив) подход за регулиране на отношения, възникващи при осъществяване на изпълнителната дейност в държавата. Типичен метод за регулиране на административноправните отношения е властническият метод (субектите в публичноправните отношения са неравнопоставени), при който правните последици се предизвикват едностранно по волята на господстващия (властимащия) субект. Споразумението (думата означава „спогодба“, „съгласие по нещо спорно“) представлява

„съгласуване на воли, което е характерно за частното право“ (Sivkov, Tsv. 2012)⁶⁴. Споразумение поначало се сключва между субекти, които са в равнопоставено положение. Именно този характер на споразумението може да се изтъкне като втора причина за интереса към изследването на този институт, а не само неговата новост.

Споразумението по чл. 20 АПК се сключва в производството пред административните органи⁶⁵. Докато споразумението по чл. 178 АПК е това, което може да се сключи пред съда, когато вече е повдигнат спор по повод издаден административен акт⁶⁶. Точно този втори вид споразумение (по чл. 178 АПК) е предмет на изследване в настоящата работа.

Съгласно чл. 178 АПК споразумението пред съд се сключва при условията, при които това може да стане и в производството пред административния орган – да не противоречи на закона, при сключването му задължително да участват всички страни по делото, както и да съдържа реквизитите по чл. 20, ал. 5 АПК (Sivkov, Tsv. 2012, с. 148-152) – да е в писмена форма, пред кого е сключено, дата на сключване, страните, предмета на споразумението, бележка за изчитането му, подписи на страните. Споразумението пред съда може да се сключи при всяко положение на делото. Актът, с който се потвърждава споразумението, е определение на съда⁶⁷, а последиците от него са обезсилване на оспорвания административен акт и прекратяване на делото. Законодателят е предвидил и възможността съдът да не потвърди споразумението между страните, като този отказ ще подлежи на обжалване с частна жалба⁶⁸.

Реално в тази хипотеза – сключване на споразумение пред съд, съгласуването се постига между страните (заинтересованото лице и административния орган, автор на акта), които в производството пред съда са равнопоставени, но въпреки всичко предмет на споразумението са отношения с публичноправен характер. Чрез предвидените в АПК възможности за сключване на споразумения, по отношение на административноправни материални отношения, се предоставя избор на страните да постигнат съгласителство помежду си, както и по-бързо и ефективно да се приключи конкретното производство. Способ, който е намерил трайно своето място в гражданския и в наказателния процес (Sivkov, Tsv. 2012, с. 140).

Както вече бе отбелязано, споразумението в административния процес е нов институт, чрез който се прави опит да се въведе доброволност и съгласуваност при уреждане на отношения, имащи публичноправен характер. Въпреки тази новост и все още не достатъчно изследване от теоретична гледна точка, споразумението започва да намира своето приложение в производствата, развиващи се пред съд. В подкрепа на това тук ще бъде направено кратко проследяване на съдебната практика – ще се посочат конкретни примери (без да се претендира изчерпаемост и всеобхватност) за приключване на съдебното административно производство със споразумение, с цел да се илюстрира навлизането на споразумението като способ за приключване на спорните административни производства.

Пример от практиката е административно дело 540/2015 г. на Хасковски административен съд. Делото е по обжалване на Заповед № 1141/ 28.09.2015 г. на Кмета на Община Хасково за премахване на незаконен строеж „ограда“. Основание за обжалване на посочения административен акт е съществено нарушение на административнопроизводствените правила, както и нарушаване на материалния закон (има се предвид нарушаване на разпоредбата на чл. 225а, ал. 1 Закона за устройство на

⁶⁴ Сивков, Цв. (2012), Споразумението по Административнопроцесуалния кодекс. София: Издателство „Сиела“, с.12

⁶⁵ Чл.20, ал.1 АПК „В производство пред административните органи страните могат да сключат споразумение, ако то не противоречи на закона.“

⁶⁶ Чл. 178, ал. 1 АПК „Споразумение може да се сключи пред съда при всяко положение на делото при условията, при които може да бъде сключено в производството пред административния орган, дори и ако последният е отказал потвърждаването му.“

⁶⁷ Чл. 178, ал. 4 „С определението, с което потвърждава споразумението, съдът обезсилва административния акт и прекратява делото.“

⁶⁸ Чл. 178, ал. 3 АПК „Отказът на съда да потвърди споразумението може да се обжалва с частна жалба, подадена съвместно от страните по него.“

територията, чийто текст преpraща към чл. 225, ал. 2 ЗУТ, в който се регламентира при какви предпоставки се счита, че строежът е незаконен). Обжалваният административен акт е от категорията на индивидуалните административни актове. В случая страните по административното дело авторът на акта (Кметът на Община Хасково) и жалбоподателят (адресатът на процесната заповед Й.Т.М) представят пред съда постигнатото между тях споразумение и искане производството да се прекрати на това основание. Административният съд се запознава със споразумението, което се вписва в съдебния протокол, изчита го и с определение го утвърждава. Споразумението е в писмена форма, подписано е между страните и с него се решава правен спор по развиващото се съдебно производство. Съдът констатира наличието на тези предпоставки, както и законността на споразумение и това му дава основание да го одобри и да се произнесе с определение. По съществото си споразумението представя постигнатото съгласие между страните по отношение на това, че обжалваният административен акт е издаден при съществени нарушения на административнопроизводствените правила и при нарушение на материалния закон; съгласие заповедта да се обезсили и съдебното производство да се прекрати; както и че никоя от страните няма претенции за направените по делото разноски.

Като следващ пример може да се посочи административно дело 568/2014 г. на Добрички административен съд по повод обжалване на акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс на старши инспектор в Дирекция „МДТ“ при община гр. Добрич, изменен с Решение № 70-00-1891/ 06.10.2014 г. на Директора на Дирекция „МДТ“ при община Добрич. Спорът е по отношение на размера на такса за битови отпадъци за притежавания от жалбоподателя недвижим имот и лихвите за забава на това задължение. В обжалвания акт таксата за битови отпадъци е в размер на 7508.47 лв, а лихвата – в размер на 1455.09 лв. Със сключеното споразумение страните се съгласяват по този начин окончателно да уредят отношенията си по повод дължими публични задължения; приемат за безспорно установени такса за битови отпадъци в размер на 5919.30 лв и лихва относно таксата – 1132.54 лв; споразумяват се, че жалбоподателят ще внесе в срок тези задължения в посочения размер; страните нямат претенции по отношение на разноските; съгласяват се административното дело да бъде прекратено. Съдът взема предвид постигнатото споразумение, което е сключено при спазване на всички предпоставки на закона и на това основание с определение потвърждава споразумението; обезсилва акт за установяване на задължения по чл. 107, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс на старши инспектор в Дирекция „МДТ“ при община гр. Добрич, изменен с Решение № 70-00-1891/ 06.10.2014 г. на Директора на Дирекция „МДТ“ при община Добрич в частта относно установените публични задължения и прекратява производството. Отличаващото в този случай е, че се обезсилва само част от оспорвания административен акт.

Друг пример е административно дело № 24/2012 г. на Административен съд – гр. Бургас. Съдебното производство е образувано по повод обжалване на Заповед № 2865/ 02.12.2011 г. на Кмета на Община Бургас за отчуждаване на недвижим имот. Страните по делото се споразумяват за обезщетяване на жалбоподателя за отчуждаване на техен недвижим имот чрез замяна с общински имот; за обезсилване на заповедта на Кмета и за прекратяване на производството по административното дело. Съдът с определение потвърждава постигнатото между страните споразумение, обезсилва процесната заповед и прекратява делото.

ИЗВОДИ

От представените няколко примера от съдебната практика на административни съдилища, е видно, че институтът на споразумението в административния процес започва да намира приложение. Така се илюстрира предвидената от законодателя възможност да се постига съгласуване между страните и в публичноправни по своя характер отношения и да се покаже, че този способ има своето място и в административния процес, наред с гражданския и наказателния. Ролята на съда при сключването на споразумението е да бъде

гарант, че постигането на съгласие между страните не противоречи на закона, че е по отношение на предмета на правния спор; да гарантира, че е постигнато между всички страни по делото, че е спазена формата му и отговаря на всички условия на закона, както и че по този начин страните заявяват желанието си да се прекрати съдебното производство. Когато всички тези условия са изпълнени, съдът потвърждава споразумението с определение, което не подлежи на обжалване и същевременно с него обезсилва спорния административен акт и прекратява административното дело.

REFERENCES

Administrativnoprotsesualen kodeks, obn. DV, broj 30/11.04.2006 g.; posl. dop. DV, broj 63/04.08.2017 g. (**Оригинално заглавие:** *Административнопроцесуален кодекс, обн. ДВ, брой 30 от 11.04.2006 г.; посл. доп. ДВ, брой 63 от 04.08.2017 г.*)

Sivkov, Tsv. 2012, Sporazumenieto po Administrativnoprotsesualniya kodeks. Sofia: Izdatelstvo "Siela" (**Оригинално заглавие:** *Сивков, Цв. (2012), Споразумението по Административнопроцесуалния кодекс. София: Издателство „Сиела“.*)